

Svenska Canada-Tidningen

Canada-svenskarnas hem- och farm-journal.

P. M. Dahl.
Managing Editor.

Trycket och trycket varje torsdag av The Canada Weekly Printing Co. Ltd., ett skriftbolag registrerat under provinsen Manitobas lagar, med utgivningsort 325 Logan ave., Winnipeg, Manitoba.

Swedish Canada News

The Canadian Swedish Home and Farm Journal.

P. M. Dahl.
Managing Editor.

Printed and published every Thursday by the Canada Weekly Printing Co. Ltd., a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at the office and place of business, 325 Logan ave., Winnipeg, Man.

Torsdagen den 5 mars 1931.

SASKATCHEWANS FARMAREPARTI.

DAGSPRESSENS meddelanden om Saskatchewan-farmarnas avsikt att bilda ett eget politiskt parti efter i stort sett samma grundlinjer som i Alberta, innebär kanske i vissa mån icke en nyhet.

Vi ha tidigare sett farmarepartier växa fram och nå makten och i vår egen provins såväl som i Alberta ha vi ju en längre tid haft farmarna som de maktägande.

Att driva jordbrukspolitik är icke liktydigt med att vara missnöjd med det ena eller det andra av den sittande regeringens åtgärder. Det har intet med spörsmålet om katolicism eller protestantism att skaffa. Det rör sig i första hand om huruvida huvudvikten skall läggas på jordbruket, som sysselsätter största delen av provinsens befolkning, eller om makten skall ligga i händerna på några få, som av en nådig försyn kommit att begåvas med penningmedel, och om dessa skola dirigera det hela.

Vi ha tid efter annan påpekat betydelsen av att landet äger ett politiskt parti, som på ett bättre sätt kan tillgodose de vitala problem, som otvivelaktigt hänga samman med dess ojämförligt viktigaste näringsgren och inkomstkälla. Det behöver väl icke här påpekas att andra politiska partier i detta hänseende icke tillfyllest kunna motsvara de förväntningar, som den stora jordbrukande befolkningen kunnat ställa på dem. Det har visat sig nödvändigt att själv taga hand om de saker och de problem, som av de andra mer eller mindre omsorgsfullt undvikas eller kringgås. Och bästa sättet att göra detta är att bilda ett parti, vars huvudprogram går ut på tillvaratagande av agrikulturella intressen.

Det har gått snabbare än man väntat med trosskapningen. Farmarna, som tidigare hängt som på släp till de andra partierna ha genom en rask beslutsamhet visat sig vara villiga att axla det tunga ansvaret, som otvivelaktigt följer med en dylik handling. Man har tagit exempel av provnser, där farmarepartier gjort erfarenheter som politiska faktorer, och man hyser en orubbad tilltro till sin förmåga att gripa sig an i ädel brottning med de föreliggande uppgifterna av skilda slag.

Det råder knappast något tvivel om att Saskatchewan nya parti har en viss styrka, redan i det program det uppsatt. Man framhåller vikten av att vetet, det ojämförligt viktigaste av de producerade sädeslagen, erhåller ett stabiliserat pris om en dollar per bushel. Ingen kan väl heller bestrida, att produktionskostnadernas omfattning gör det nödvändigt, att man bestämmer ett så pass högt normalpris.

Vidare kräver man Fort Churchill som en frihamn. Det finns många praktiska svårigheter och vanskligheter i samband med frågan om Churchill som import- och exporthamn. Den ligger långt i norr och den isfria tiden inskränker sig till några få månader. Låt vara att dessa svårigheter och praktiska olägenheter otvivelaktigt träda i förgrunden vid betraktande av denna viktiga fråga om en utförselort, måste det dock medgivas, att Fort Churchill i och med detta kommer att spela en stor roll i framtida agrikulturellt liv i Canada. De tekniska svårigheterna, de begränsade utskräppningsmöjligheterna på grund av den korta isfria tiden etc. medföra äro emellertid av den art, att man har rätt att hysa förhoppningar att de skula komma att lösas på ett eller annat sätt.

Det är denna fråga om en utförselhamn en port till världsmarknaden som mera trätt i förgrunden tack vare den nuvarande canadensiska tullpolitiken. De är icke allena mot öst man riktar sina blickar utan ock västerut och en dag hoppas man väl även kunna etablera en liknande frihamn på Canadas västkust. Vad detta betyder för Västern är lätt att inse, och det är ej heller svårt att inse, att just dessa synpunkter bildat en väsentlig grundval för tallet om Västerrens avskiljande från Östern. Man önskar till varje pris undvika de dryga transportkostnaderna över land, och ju närmare man kan komma till en utförselort, ju större möjligheter har man att saluföra de frambragta produkterna på världsmarknaden till ett pris, som verkar mera tilldragande på köparen. Karaktären av frihamn spelar därvid en ofantlig stor roll.

Det är ett djärvt steg, man tagit i Saskatchewan, i och med formerandet av denna politiska grupp. Det kommer att kräva en enastående sammanhållning och enighet för att kunna bringa ett resultat, och mången en hård dust är att utstå med andra och mera stabiliserade partier. Så länge man hyser tilltro till, att man skall kunna lyckas, så länge är det ingen fara för att resultatet icke skall bli gott. Många och viktiga frågor stå inför avgörande, och för somliga kanske de synas som oöverstigliga hinder för framtiden. Motståndare till den nya rörelsen ha kanske också ett småleende på läpparna, när man betänker detta.

Det är att förmoda, att de som ställt sig i spetsen för detta, i varje fall såväl bäst känna var skon klämmer vad resurser de ha till sitt förfogande, och vad mål de önska uppställa. De bäras otvetydigt av en stark önskan, att icke längre tagas på släp av de andra partierna.

Det gäller också att draga upp sådana riktlinjer för det nya partiet, som ha de största utsikterna att slå igenom och samla. Och därvidlag torde det väl knappast vara någon tvekan, om den betydelsefulla roll, de rena farmaresynpunkterna komma att spela.

Vetekonferensen i Paris.

Det har blivit allt mera modernt att genom större sammanslutningar och konferenser söka åvägbringa en lösning av en hel del viktiga och brännande världsproblem. Det är icke längre enbart politiska frågor, som komma upp till behandling, och det råder väl knappast något tvivel om, att man genom dessa konferenser i vissa mån kan sägas kontrollera den internationella förhållanden emellan. Arbetarfrågor och social problem ha varit föremål för behandling. För en kort tid sedan hade vi den stora flottkonferensen och nu senast en hela Europa omfattande konferens angående vetehandeln.

Europas stater ha upptagit frågan om den bästa inköpskällan för vetet, och den egentliga huvudorsaken här till är väl att söka i den omständigheten, att Europas östliga stater i år erhållit ett överskott av vetet, för vilket man önskar finna en marknad någonstades. Briand's stora plan om ett Pan-Europa ligger väl också i bakgrunden, kanske mera än försöket att blockera eller bojkotta det amerikanska eller canadensiska vetet på den europeiska marknaden. Helt naturligt är frågan av stort intresse för Canada och Argentina, vars överskott av vetet har framkallat denna enorma prisfall på ett av våra viktigaste födoämnen.

Ryssland ställning till världens vetemarknad och deras metod att dumpa vetet till ett för andra exportörer synnerligen menligt pris har väl också sitt att skaffa med anledningen till konferensens sammankallande och ävenledes dess utgång.

Man hyser i England den uppfattningen att konferensen komme att medföra ett ytterst obetydligt och oviktigt resultat, men en del uttalande, gjorda av premiärminister McDonald, angiver tydligen, att man med spännt intresse följer varje detalj i de knapphändiga rapporter, som kommit till offentligheten.

Man önskar i varje fall tillvarataga Dominions intressen med avseende på den europeiska marknaden, som är av så stor betydelse för speciellt ett land som Canada.

Senare meddelanden från konferensens avslutning angiver, att resultatet av densamma blivit en kompromiss, som ovedersägligen måste betraktas som ganska mycket i favör av de öst-europeiska staterna i vad beträffar import av vetet till länder, som behöva importera. Man har dock förbehållit importerande länder rätt, att om de så önska göra sina inköp i Canada eller Argentina, men har uppnått kompromissen genom en tyst överenskommelse att avsäta viss del av importen för de öst-europeiska staterna.

Vetekonferensen i Paris har givetvis icke varit helt utan betydelse, och kommer med all sannolikhet att följas av andra och kanske mera betyd-

sefulla sammanslutningar, även ifråga om andra viktiga produkter. Att på fredlig väg och genom internationella ekonomiska konferenser söka komma problemen in på livet och vinna en viss stabilisering beträffande tillverkning, standard etc. etc., torde man ha undvikit en stor del av en o-
verhängande fara av illojala metoder i konkurrenshänseende.

Kommunistiska bonderörelsen.

Besynnerligt nog finnes det även en kommunistisk bonderörelse, uppgifterad i flera olika länder. Eljest förefaller det ju irrationellt, att bönderna, vilka i regel äro fästa vid sin torva och alltså av naturliga skäl äga stark känsla för äganderätten, skulle ansluta sig till ett program, som går ut på upphävande av den enskilda jordägarättens. Såsom av en här nedan återgiven resolution framgår tycks det också vara litet oklart med programmet i det stycket. Emellertid har man även i Sverige haft ett "Jordfolket förbund" med en egen tidning, "Jordfolket", men detta förbund måtte ha avsmannat, eftersom man nu ej på länge hört talas om detsamma. I förbundets ovannämnda tidning förklarades visserligen ivrigt, att det visst icke vore fråga om kommunism, men då de ledande i förbundet voro kända kommunister, så var det tydligen, att det hela var ett försök till bolsjevisk bondfångeri. Det tycks dock ej ha lyckats.

De kommunistiska bondegrupperna i olika länder ha nämligen sammanslutit sig till en international, vilken höll sin första bondekongress i Berlin i mars 1930 och sin andra nu sistlidna december. Tjugofem länder voro därvid representerade, varibland Danmark, Tyskland, Holland, Frankrike, Italien, Polen, de baltiska staterna m. fl. medan Sverige lyste med sin frånvaro. En av ledarna i den internationella är den kände orolige greve Mikael Karoly, som tillhör en gammal, högförmäns ungersk adelsfamilj, som efter världskriget

blev ministerpresident och statspresident för ungerska republiken år 1918 och därvid framträdde som fullständig kommunist.

Den nämnda decemberkongressens förhandlingar skildras nu i den internationella kommunistpressen och vid kongressen hyllades givetvis Moskvadiktatorernas regering i Ryssland. Underligt nog drabbas dock just de ryska sovjetmyndigheterna egentligen mest av de fördömande resolutioner, som formulerades vid kongressen. När sålunda denna protesterar emot expropriationen av bondeegendomar och konfiskering av dylika, emot straff vid underlåten skattebetalning, mot höga monopolpriser på sådana industrivaror, som bönderna behöva, samt mot främjande av export utav varor, som arbetarna i städerna och på landsbygden behöva, och uttala sig för statens hjälp åt den nödlidande befolkningen, så ledes tanken osökt till de ryska förhållandena, vilka just äro karakteristiska för vad bondekongressen klandrar.

I Ryssland verkställas ju nämligen mer än i något annat land hänsynslös expropriering och konfiskering av bondeegendom, och där följdes obarmhärtigt varje bonde, som ej kan erlagga de onaturligt höga skatterna eller ej efterkomma de ruinerande rekvisitionerna. I Ryssland exploateras bönderna vidare genom höga industrivarupriser, och förnödenheter, varå de lida svår brist, exporteras till underpris till utlandet för att skaffa bolsjevikherrarnas valutor för deras agitation och krigsrustningar. Den underliga bondeinternationalen borde sålunda först och främst angripa just Sovjetregimentet, och det innebär en andlig saltomortal, att den tvärtom i telegram och tal hyllade Moskvadiktatorerna.

Kongressen var mycket frikostig med löften. Det uttalandes sålunda av densamma, att det enda sättet att övervinna den internationella krisen vore upprättandet av arbetar- och bonderegimer, som högförmäns ungersk adelsfamilj, som efter världskriget

Forts. å sida 9.

Skydda edra pengar.

För att skydda edra pengar bör ni använda eder av denna bank liksom så många andra personer göra. Ni kan öppna ett sparkassekonto med en så obetydlig summa som en dollar. Över sjuhundra millioner dollars — pengar tillhörande tusentals män och kvinnor i Canada — överlämnas för förvaring i kassafack i denna banks 800 avdelningskontor.

Våra avdelningskontor hälsa svenska bankkunder välkomna.

The Royal Bank of Canada